

МІСЦЕ СТРАХУВАННЯ В СИСТЕМІ ВІТЧИЗНЯНОГО РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ

к.е.н. **Шишова Ю.Г.**,

студент гр. Фмс-41/3с **Корж І.С.**

Сумський державний університет (Україна)

На сьогоднішній день в умовах ринкової економіки, а також враховуючи макроекономічну ситуацію України, діяльність суб'єктів господарювання постійно супроводжується певним ризиком. При цьому, передбачити всі небезпеки практично не можливо. Тож підприємства задля мінімізації наслідків можливих ризиків, використовують різні методи та прийоми, одним з яких можна назвати і страхування.

Питання управління ризиками та їх страхування досліджувалося багатьма вченими, такими як: І. Балабанов, К. Базилевич, В. Базилевич, С. Осадець, В. Шахов, Л. Горбач, К. Шелехов та іншими. Приймаючи до уваги їх значний внесок у вивчення даної проблеми, слід зазначити, що за умов постійних коливань, які відбуваються в економіці нашої держави, а також враховуючи недосконалість вітчизняної сфери страхування, даний інструмент ризик-менеджменту потребує подальшого дослідження.

Останнім часом в Україні зберігається стійка тенденція щодо збільшення кількості фінансово нестабільних підприємств, при цьому нараховується 8811 підприємств, що перебувають у процедурі банкрутства. За інформацією Держстату, в першому півріччі 2014 року в порівнянні з аналогічним періодом 2013 року кількість збиткових підприємств по відношенню до загальної їх кількості зростає на 3,5 п.п. – до 45,4% [1].

Така ситуація зумовлюється тим, що більшість підприємств, зокрема малого бізнесу, здійснюють неефективну політику щодо визначення та шляхів подолання фінансових ризиків, якими супроводжується їхня діяльність.

Щоб вирішити дану проблему, представникам бізнесу необхідно усвідомити вагомість саме ідентифікації, можливих ризиків, а також попередження можливих втрат та їх мінімізації. Так, на сьогодні можна назвати такі основні методи нейтралізації ризиків, як: хеджування, лімітування, диверсифікація, а також страхування.

Зважаючи на економічну ситуацію України, вважаємо, що страховий захист інтересів вітчизняних суб'єктів господарювання в процесі ризик-менеджменту як інструмент управління ризиками є одним з найбільш дієвих і заслуговує на особливу увагу. Це актуалізується тим фактом, що відповідно до «Програми розвитку страхового ринку України до 2015 року» цей сектор буде у подальшому мати стабільну тенденцію до зростання.

Страховання для суб'єктів підприємницької діяльності є не тільки способом захисту від ризиків, а й способом подолання можливих складнощів у функціонуванні в результаті здійснення того чи іншого виду ризику. Так, страхування дає можливість підприємству вирішити проблему визначення ймовірності появи ризиків як в ситуації, коли вірогідність збитку невисока, а розмір – достатньо високий, так і в ситуації, коли вірогідність – висока, а розмір, навпаки, – низький. Також страхування буде виправданим методом нейтралізації можливих негативних наслідків діяльності підприємства, коли воно має однорідні ризики, чи неоднорідні і їх багато. На перший погляд страхування ризиків є не виправданим, якщо розмір можливих збитків невеликий. Однак, в ситуації, коли таких ризиків багато, розмір збитку збільшується в рази, а отже доцільно також здійснювати страхування.

Особливістю страхування є те, що підприємство може самостійно обирати такий варіант врівноваження втрат від здійснення можливого ризику і втрат на страхування цього ризику, що є для нього найбільш доцільним та вигідним.

Існують ситуації, коли перекидати ризик на третю особу не є найбільш підходящим варіантом. Так, наприклад, коли підприємство в ході своєї діяльності, не може собі дозволити відволікати значну частку коштів та додатково оплачувати послуги страховика. В такому випадку існує ще один метод ризик-менеджменту – самострахування. Таке страхування також є досить ефективним, базується так само на відволіканні певної частини грошових коштів, але вже всередині того ж суб'єкта господарювання. Так, в цьому напрямі можна виділити такі основні форми, як: формування страхового (резервного) фонду підприємства, певних цільових резервних фондів, резервних статей в поточному і капітальному бюджетах підприємства, також формування страхових запасів фінансових ресурсів по окремим елементам оборотних активів, тощо.

Отже, страхування займає в ризик-менеджменті одне з ключових місць. Звичайно, слід зауважити, що даний інструмент не є єдиним правильним варіантом здійснення ризик-менеджменту на підприємстві. Інколи доцільніше взагалі відмовитись від страхування, коли витрати з відволіканням коштів (чим завжди супроводжується і страхування, і самострахування) більші ніж величина можливих збитків від ризиків, які загрожують діяльності підприємства. На нашу думку, доцільно використовувати страхування як метод ризик-менеджменту на вітчизняних підприємствах. При цьому, реалізація такого інструменту можлива як у зовнішній, так і внутрішній формі.

1. Економічна правда. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.epravda.com.ua/news/2014/08/26/485809/>.